

Onderhoudsproject door Wellantleerlingen en bedrijf Geen broodroof maar samenwerking

Begin mei schreef de brancheorganisatie voor hoveniers en Groenvoorzieners (VHG) een notitie ‘De school als aannemer’. Ze vinden dat scholen niet zelfstandig projecten in de markt moeten uitvoeren omdat dit de branche schaadt. Hoe het wel kan, laten mbo-leerlingen in Gouda (Wellantcollege) zien.

Vrijdagmiddag 2 juni gaan enkele leerlingen Tuin Park en Landschap van het mbo in Gouda (Wellantcollege) in het schoolbusje met hun docent René Groenendijk op weg naar een particuliere tuin. Stefan van Wezel en Collin Hoogervorst, beide tweedejaars leerlingen hebben afgelopen week onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd in de 4 ha grote tuin bij de woonboerderij. Ze moeten het vanmiddag opleveren aan hun begeleiders: Maikel Bal, vierdejaarsleerling in Gouda, aan René Groenendijk en eigenaar Piet Hulst.

Hulp

Leerlingen van de school in Gouda voeren sinds vorige zomer in deze tuin onderhoudswerkzaamheden uit. Vierdejaarsleerlingen hebben vorig schooljaar de tuin geïnventariseerd en een onderhoudsplan gemaakt. Ze hebben dat plan toen besproken met de tuineigenaar en

met de hovenier Gert Wijsman die de tuin heeft aangelegd. Elke week voeren een paar tweedejaars leerlingen onder leiding van een vierdejaars een deel van dat plan uit. Natuurlijk roept zo'n project vragen op, want is dit geen broodroof? Waarom voert de hovenier het werk niet zelf uit? En waarom werkt hij toch belangeloos mee als begeleider? Wijsman blijkt de school zelf te hebben benaderd nadat de eigenaar – die het reguliere onderhoud tot dan altijd zelf deed – vorig jaar ziek werd. Hij belandde in een rolstoel. Het leek erop dat de tuin – waar Wijsman best trots op was – zou verdwijnen. Het onderhoud helemaal uitbesteden was financieel niet haalbaar, denkt Wijsman. Hij zag er voor de school een goede mogelijkheid in om praktische ervaring op te doen en een manier om de tuin te behouden.

“Het motiveert leerlingen”, is zijn ervaring. Hij vertelt dat hij afgelopen jaar met drie leerlingen werkte die dachten dat ze niet verder wilden in het vak. Na afloop van het project dachten ze er anders over. “Je wint er dus zielek mee. Maar ik vind het ook leuk om te doen. Ik doe het uit liefde voor het vak. Ik wil het vak positief neerzetten en mijn kennis en ervaring doorgeven aan ondernemers van de toekomst. Bovendien ben je naast ondernemer ook mens. Op deze manier kan ik de goede relatie met de klant in de voor hem moeilijke tijd behouden.”

Als hovenier begeleidt hij de leerlingen als het nodig is. Ze roepen zijn hulp in als ze gereedschappen nodig hebben en vragen hem soms advies om te voorkomen dat ze fouten maken, of om te vragen of hun planning realistisch is. En bij de oplevering is hij meestal ook aanwezig, maar deze middag is hij verhinderd.

Schrikken

Onder een honderd jaar oude Magnolia vertellen Stefan en Collin aan hun docent en aan Maikel, die hen begeleidt, wat ze afgelopen week gedaan hebben. Ze leggen uit hoe ze het werk aangepakt hebben, of de planning klopte en wat er moeilijk was. Groenendijk stelt hen ook andere vragen, vragen waar ze zich soms niet zo goed op voorbereiden hebben: ‘Hoe heten de planten hier?’, ‘Wanneer moet je Buxus snoeien?’ of, als we bij een drie meter hoge haag zijn ‘Kun je de haag ook verder terugknippen zonder dat er schade is?’

Het antwoord daarop weten ze niet precies, ze weten ook de naam van de conifeer ook even niet meer. Maikel verklapt

Tweedejaarsleerlingen Stefan (grijze trui) en Collin (ze rechts) leveren hun werk op aan hun begeleider Maikel (rechts) en hun docent René Groenendijk (midden)

dat het *Cupressocyparis leylandii* is: “Die gebruiken ze meestal voor zo’n haag”, voegt hij er aan toe. En van Groenendijk horen ze dat het schadelijk is wanneer ze de haag te ver terugknippen. Je krijgt dan bruine stukken die niet meer uitlopen.

Het risico bestaat natuurlijk dat leerlingen fouten maken en schade aanrichten. “Dat hoort er gewoon bij”, zegt Wijsman. Zo hebben ze vorig jaar een keer een Taxus verkeerd gesnoeid. Dat moet je in dit geval accepteren, vinden Wijsman en eigenaar Hulst. Daar hebben ze ook goede afspraken over gemaakt. Wijsman wijst, als het nodig is, de leerlingen ook op hun fouten. Hij heeft ze

wel eens verteld dat hij ze van hun bedrijf zou schoppen als leerlingen als medewerker zulke fouten maken. “Daar schrikken ze enorm van.” Wat hij het lastigst vindt, is de communicatie met de leerlingen. Elke week zijn er nieuwe leerlingen. Ze moeten zelf initiatief nemen. De een is er makkelijker in dan de ander.

Best lastig

Hulst vindt de rol van Wijsman hierin belangrijk. Hij zorgt voor een stukje kwaliteitsbewaking. Van hem vraagt dit project ook voortdurend aandacht en tijd. Hij moet elke week opnieuw tijd investeren. En als de jongens er zijn, moet

hij ook aanwezig zijn. “Het is echt anders dan wanneer je een professioneel bedrijf het werk laat doen.” Maar over het resultaat is hij tevreden.

De leerlingen zijn ook tevreden over het project. Stefan en Collin vinden het veel echter dan wanneer je op een schooltuin of stagebedrijf werkt. “Hier moet je een planning maken bijvoorbeeld. Best lastig. Maar dat kwam omdat er meer onkruid stond dan we gedacht hadden.” Maikel vindt het ook, echter “je moet vooruit denken, hier komt het er echt op aan.” Rond een uur of drie horen Stefan, Collin en Maikel dat iedereen wel tevreden is over het werk van afgelopen week. →

Verstoring marktverhoudingen

De Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG) merkt steeds vaker dat leerlingen van groene scholen projecten in de markt uitvoeren. De vakorganisatie begrijpt wel dat dit een manier is om verschillende competenties aan te leren, maar is er geen voorstander van, zo schrijven ze in hun notitie 'School als aannemer' van mei 2006. Ze zijn er op tegen omdat dit de marktverhoudingen verstoort, omdat dit het imago van de branche kan schaden en omdat het leerlingen de illusie geeft dat je heel makkelijk, te makkelijk, zelf ondernemer kunt worden.

De VHG heeft deze notitie geschreven omdat dit probleem op een aantal plaatsen in Nederland speelt. Jeroen Zijlmans, beleidsmedewerker bij de VHG, vertelt dat hij nu een gesprek heeft met een school en drie ondernemers over zo'n probleem. Het gaat om de aanleg van een particuliere tuin waar bedrijven voor geoffereerd hebben, maar die uiteindelijk door de school uitge-

voerd zou gaan worden. Hij wil niet kwijt over welke school het gaat. "De school is niet gelukkig met dit probleem, de bedrijven ook niet." Hij vindt het positief dat, nu de partijen met elkaar in gesprek zijn, ze begrip hebben voor elkaars positie. Ze gaan nu gezamenlijk een goede oplossing bedenken. Zijlmans heeft wel contact met andere brancheorganisaties, maar denkt dat het probleem vooral speelt in de hoveniersbranche. Zijn organisatie staat niet afwijzend tegenover projecten waarbij de leerlingen zelfstandig leren ontwerpen, plannen, calculeren en waarbij ze betrokken zijn bij de uitvoering. Maar dan moeten de projecten onder de vlag van een bedrijf plaatsvinden, zoals in dit geval in Gouda. Zijlmans – die afkomstig is uit de bouwsector – vertelt dat die sector al sinds jaar en dag zogenaamde leerlingbouwplaatsen hebben. Die projecten vinden altijd plaats onder de verantwoordelijkheid van een bedrijf.

Projecten kunnen ook parallel lopen aan projecten in een bedrijf. De leerlingen ontvangen dan dezelfde informatie van de klant als het bedrijf. Parallel aan het bedrijf maken ze dan een begroting, urenplanning en staten voor benodigde machines en materialen. Iemand van het bedrijf begeleidt de leerlingen erin. Uiteindelijk zullen bedrijf en leerling de resultaten naast elkaar leggen.

De VHG heeft de notitie verstuurd aan alle bedrijven die contacten hebben met het onderwijs in hun regio. De notitie is ook te downloaden van de site van de VHG, (www.vhg.org, via de button 'onderwijs') in de hoop dat dit een bijdrage levert aan de discussie. Scholen moeten met bedrijven in gesprek zijn over dit onderwerp, vindt de VHG. Hovenier Gert Wijsman kan zich vinden in deze visie: "Scholen moeten zulke projecten als hier in Nieuwerbrug veel meer doen, maar ze moeten het niet zelf oppakken. Dan krijg je een gevoel van valse concurrentie."